

ПВНЗ УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА
Кафедра дизайну

Робоча програма навчальної дисципліни
ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН У МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

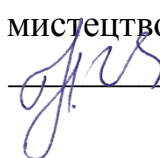
ОБОВ'ЯЗКОВА ДИСЦИПЛІНА

Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 022 Дизайн

Розробник:

Матоліч І. Я. доцент кафедри дизайну факультету архітектури,
містобудування та дизайну, кандидат мистецтвознавства.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дизайну
факультету архітектури, містобудування та дизайну університету 30
серпня 2018 року (протокол № 1).

Завідувач кафедри
Кандидат мистецтвознавства, доцент
 Н.М. Гілязова
30.серпня 2018 р.

ВСТУП

Дизайн міського середовища розглядається як проектно-художній синтез дизайну з архітектурою, містобудуванням, пластичними і образотворчими мистецтвами. Цей синтез відбувається при організації предметно-просторового середовища міста на різних рівнях – починаючи від окремих форм предметного наповнення міського простору й архітектурних об'єктів.

Динамічний розвиток дизайну і його перехід на початку ХХ століття в індустріальну стадію з самостійним об'єктом проектування, методологічним і проектним інструментарієм призвели до значного розширення його предметних кордонів. Дизайн почав виходити в просторове середовище міста, утворюючи нові види проектно-художнього синтезу.

У цілому, вивчення дисципліни “Графічний дизайн у міському середовищі” в контексті підготовки студентів 5-го курсу сприятиме глибшому розумінню актуальних процесів розвитку в сучасному дизайні й образотворчому мистецтві, зокрема. Окреслені тенденції, відіграють позитивну роль у підготовці майбутніх студентів за напрямом підготовки “Дизайн” під час теоретичних занять з історії архітектури, дизайну, рисунку, під час практичних занять з художньо-творчих практик та збору інформації в галузі дизайну міського середовища.

Мета викладання навчального курсу – “Графічний дизайн у міському середовищі” – вивчення можливостей і способів застосування графічного дизайну в сучасному міському середовищі. Основна мета навчального проектування – підготовка висококваліфікованого працівника.

Основні завдання курсу:

- ознайомити студента з історичним і сучасним розумінням дизайну;
- ознайомити з характеристиками і особливостями провідних видів дизайну;
- розглянути загальні положення дизайну як суспільного явища;
- ознайомити з елементами композиції в дизайні та особливостями композиційного формування середовищних структур;
- проектувати й грамотно застосовувати різні графічні й візуальні комунікації в міському середовищі;
- виявити завдання, пов'язані з плануванням світло-кольорового зонування та формування системи світлових ансамблів;
- вирішувати основні завдання проектування і класифікації видів і форм візуальних комунікацій, творів декоративно-прикладного мистецтва в дизайні середовища;
- створення грамотного середовищного простору на основі отриманих знань;
- навчити студента бачити проблемну ситуацію в архітектурному середовищі та знаходити шляхи вирішення проблеми через звернення до світового досвіду і через пошук індивідуального підходу.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 4	Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти за спеціальністю графічний дизайн	Обов’язкова (базова)	
Кількість модулів – 2		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		5-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 5		Лекції	
		12 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		84 год.	110 год.
	Вид контролю: залік		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання студентів на семінарських заняттях здійснюється за чотирьох бальною шкалою, де «2» - незадовільно; «3» - задовільно; «4» - добре; «5» - відмінно.

Підсумковий контроль у вигляді заліку проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C
55-64 бали	3 «задовільно»	D
50-54 бали	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, семінари-дискусії, презентації, метод проектної роботи.

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання здійснюється шляхом виконання студентами:

- 1) тестових завдань;
- 2) написанням рефератів;
- 3) виконанням графічних робіт.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I.

Тема 1. Вступ. Загальні положення дизайну.

Характеристика й особливості провідних видів сучасного дизайну – графічного, промислового і дизайну середовища. Перші теоретичні праці з дизайну середовища: Т.Мальдонадо, Л.Кан, А.Пулос, А.Іконников. Комплексне формування міського середовища (вулична мережа, природній ландшафт, архітектурні споруди, інші об'єкти та системи: реклама, вітрини, афіші, плакати, вивіски, лавки, годинник, квіти і т. д.). Основні групи міського дизайну.

Тема 2. Елементи композиції і варіанти композиційних побудов у середовищі.

Головні функції середовищного мистецтва. Реакція людини на стан середовища: вплив розміру, форми, фактури та кольору об'єкту. Структурні елементи середовищної композиції: домінанти, головні та додаткові акценти, фон, осі композиції. Особливості композиційного формування середовищних структур. Усунення випадкових суперечностей форми і змісту дизайн-об'єкту. Доведення до художньої і практичної досконалості результату композиційних зусиль.

Тема 3. Дизайн міського середовища.

Чинники психологічного сприйняття в дизайні середовища: зорові ілюзії, що здійснюються завдяки кольору, орнаменту, блиску поверхні, освітленню, контрастним фактурам. Типологія і особливості проектування середовищних об'єктів і систем. Масштабність і рівні сприйняття середовища, динаміка завдань його формування. Значення і емоційний зміст середовища. Проектний аналіз і дизайн-концепція міського середовища. Графічна мова міста. Знак і знакові системи в міському середовищі. Цільові установки проектування міського середовища. Поняття про попередній проектний аналіз. Дизайн-концепція. Вплив загальних факторів на довкілля. Об'ємно-просторове вирішення предмета в просторі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Тема 4. Візуальний стиль міста.

Міська колористика. Кольори, їх властивості та сприйняття в архітектурному середовищі. Людина й кольорове середовище. Хроматичні й ахроматичні кольори, градація світла й чистоти. Типи фактур. Композиційні властивості кольору в середовищі. Психологічні властивості кольору. Символіка та дія кольору на людину. Поєднання кольорів.

Тема 5. Візуальне сприйняття та архітектурно-художня концепція зовнішнього вигляду вулиць Івано-Франківська.

Історичне середовище міста. Вивіски, рекламні установки, афіші, плакати, інформаційні табло, вітрини, білборди, сітілайти, прапори, маркізи, їх види та

правила розміщення. Наявні проблеми та шляхи їх вирішення. Вимоги та рекомендації щодо об'єктів зовнішньої реклами.

Тема 6. Світловий дизайн міського середовища.

Функціональний, екологічний, художній та соціально-економічний ефекти освітлення. Головні помилки в архітектурному освітленні. Вирішення задач, пов'язаних з плануванням світлокольорового зонування та формування системи світлових ансамблів.

7 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усь го	у тому числі		
		л	с	с.р.		л	с	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль І.								
Тема 1. Вступ. Загальні положення дизайну.	20	2	4	14		2	3	17
Тема 2. Елементи композиції і варіанти композиційних побудов у середовищі.	20	2	4	14				19
Тема 3. Дизайн міського середовища.	20	2	4	14				19
Разом за змістовим модулем	60	6	12	42		2	3	55
Змістовий модуль ІІ.								
Тема 4. Візуальний стиль міста.	20	2	4	14		2	3	19
Тема 5. Візуальне сприйняття та архітектурно- художня концепція зовнішнього вигляду вулиць Івано- Франківська. Вимоги та рекомендації щодо об'єктів зовнішньої реклами	20	2	4	14				19
Тема 6. Світловий дизайн міського середовища.	20	2	4	14				17
Разом за змістовим модулем	60	6	12	42		2	3	55
Усього годин	120	12	24	84	120	4	6	110

САМОСТІЙНА РОБОТА⁸

Проектування є видом самостійної роботи студента, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення теоретичних знань, які студент застосує на практиці, а також за допомогою проектування студент повинен навчитися передавати свої творчі ідеї.

Рекомендації до оформлення самостійної роботи:

Завдання передбачає створення композицій до пройденого матеріалу лекцій.

Формат А4. Матеріал: туш, перо, гуаш, акварельні фарби. Роботи зібрані у папку.

Назва тем	Час відведений на опрацювання, год.	Форма контролю
1. Візуальний стиль міста. Головні вулиці Івано-Франківська. Історична довідка.	12	Виконання письмової доповіді. Фото.
2. Архітектурно-художня концепція зовнішнього вигляду вулиць Івано-Франківська. Виявлення наявних проблем та пошук їх вирішення.	14	Виконання фото та графічної роботи.
3. Малі архітектурні форми. Правила їх встановлення.	14	Виконання графічної роботи.
4. Міські вказівники. Транспортна навігація.	14	Виконання графічної роботи
5. Формування правильного сприйняття вивіски як елементу фасаду та розробка власних візуальних пропозицій.	16	Виконання графічної роботи
6. Розміщення вивісок у межах зеленої зони з врахуванням рекомендацій до використання вивісок.	14	Виконання графічної роботи

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Аронов В.Р. Теоретические концепции зарубежного дизайна: монография. Москва: ВНИИТЭ, 1992. 122 с.
2. Ахмедова Л.С. Особенности трансформации визуального информационно-коммуникативного поля города: дисс. ... канд архитектуры. Самара, 2009. 153 с.
3. Глазычев В.О. дизайне. Очерки по теории и практике дизайна на Западе: монография. Москва: Искусство, 1970. 191 с.
4. Гуманитарно-художественные проблемы образа жизни и предметной среды. *Труды ВНИИТЭ. Сер. Техническая эстетика*. Москва: ВНИИТЭ. 1989. Вып. 58. 144 с.
5. Грожан Д.В. Справочник начинающего дизайнера. Ростов на Дону: Феникс, 2005. 318 с.
6. Дизайн. Иллюстративный словарь-справочник / под ред. Минервина Г.Б., Шимко В.Т., Ефимова А.В. Москва: Архитектура, 2004. 288 с.
7. Зимберглейт М.А., Токарь О.В. Распознавание образов шрифтового дизайна городских вывесок: зб. *Проблемы дизайна в социальном контексте современности*: сб. науч. статей. Материалы науч.-практ. конф. Ставрополь: СевКавГТУ, 2010. С. 181-195.
8. Ковешникова Н.А. Дизайн: история и теория: учеб. пособ. Москва: Омега-Л, 2005. 224 с.
9. Коптева Г.Л. Дизайн міського середовища: конспект лекцій для студентів V курсу денної форми навчання напряму 1201 “Архітектура” спеціальності 7.120102, 8.120102 – “Містобудування”. Харків: ХНАМГ, 2008. 88 с.
10. Кравец В.И. Колористическое формообразование в архитектуре: монография. Харьков: Вища школа, 1987. 131 с.
11. Круглый стол: Графика в городе. *Техническая эстетика*. 1986. № 2. С. 11-29.
12. Ле Корбюзье. Архитектура XX века: монография. Москва: Прогресс, 1977. 303 с.
13. Михайлов С.М. История дизайна: учеб. для вузов. Москва: Союз дизайнеров России, 2000. 264 с.
14. Михайлов С.М., Михайлова А.С. Дизайн города в историческом аспекте. *Вестник Оренбургского государственного университета*. 2011. № 9 (128). С. 4-8
15. Нельсон Дж. Проблемы дизайна: монография. Москва: Искусство, 1971. 207 с.
16. Покатаев В., Михеев С. Дизайн и оборудование городской среды: учеб. пособ. Ростов на Дону: Феникс, 2012. 408 с.
17. Тиц А.А., Воробьева Е.В. Пластический язык архитектуры. Москва: Стройиздат, 1986. 312 с.
18. Чепелик О.В. Взаємодія архітектурних просторів, сучасного мистецтва та новітніх технологій, або Мультимедійна утопія: монографія. Київ: ІПСМ АМУ, Хімджест, 2009. 272 с.
19. Шимко В.Т. Комплексное формирование архитектурной среды. Книга 1, «Основы теории». Москва: МАРХИ, Изд-во СПЦ-принт, 2000. 108 с.
20. Шумегга С.С. Дизайн. Історія зародження та розвитку дизайну. Історія дизайну меблів та інтер'єру: навч. посіб. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2007. 324 с.

Інтернет-ресурси:

20. Засоби міського дизайну: малі ¹⁰архітектурні форми: веб-сайт. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/31049/1/15-109-117.pdf> (дата звернення: 07.11.2017).

21. Михайлов С.М. Дизайн городской среды как вид синтетической деятельности. Исторический аспект: веб-сайт. URL: <http://design-review.net/index.php?show=articles&year=2009number=1> (дата звернення: 23.12.2017).

22. Світловий дизайн міського середовища: веб-сайт. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/12146/1/90-95.pdf> (дата звернення: 05.09.2018).

23. Посібник з вуличного дизайну м. Києва: веб-сайт. URL: https://kyivcity.gov.ua/done_img/f/Посібник%20з%20вуличного%20дизайну%20м.Києва.pdf (дата звернення: 05.09.2018).